

Ефективна комунікація	Самоконтроль	Емпатія	Кооперація	Розв'язання проблем	Запобігання конфліктам та розв'язання їх	Асертивність	Самооцінка, самоповага	Повага до прав людини	Гендерна чутливість	Активне громадянство
-----------------------	--------------	---------	------------	---------------------	---	--------------	------------------------	-----------------------	---------------------	----------------------

Конструктивне розв'язання конфліктів



Мета

Вчити учнів конструктивно розв'язувати конфлікти.



Очікувані результати

Наприкінці заняття учні:

- *пояснюють*, чому важливо вміти розв'язувати конфлікти;
- *називають* способи подолання конфліктних ситуацій;
- *розповідають*, як поводитись у конфліктній ситуації;
- *наводять приклади* конструктивного розв'язання конфліктів.



Обладнання і матеріали

- Класна дошка і кольорова крейда або фліпчарт і фломастери.
- Комп'ютер, доступ до інтернету, мультимедійний проектор (бажано).



Що підготувати заздалегідь

- Роздрукувати Роздавальні матеріали для учнів.
- Підготувати картки для об'єднання в 4 групи із Додатку 6.1. за кількістю учнів у класі. Ці картки можна використати для подальшого об'єднання у 3 групи. Для цього поділіть картки на три рівні частини і напишіть на звороті цифру 1, 2 або 3.
- Перевірити презентацію та відео до теми.

Орієнтовний план уроку

Стартові завдання	5 хв
Інформаційне повідомлення «Що таке конфлікт»	4 хв
Бесіда «Стадії розвитку конфлікту»	11 хв
Робота у групах	7 хв
Вправа «Конструктивне розв'язання конфліктів»	3 хв
Робота у групах «Вирішуємо конфлікт конструктивно»	7 хв
Обговорення притчі «Давня мрія»	4 хв
Підсумкові завдання	4 хв
<i>Усього тривалість:</i>	45 хв

Рекомендації щодо проведення уроку

Знайомство

Якщо в класі понад 20 учнів або не вистачає часу, виконайте вправу в парах.

Робота у групах

Якщо у вашому класі мала кількість учнів, можна виконати це завдання в парах і послідовно опрацювати тему за темою.

Стартові завдання (повторити попередній матеріал і перейти до нового)

1. Зворотний зв'язок. Запитайте учнів: «Про що ми говорили на минулому уроці»? Вислухайте відповіді охочих, підсумуйте їх: «Минулі заняття були присвячені темі керування стресами, ми дізналися формулу позитивного мислення».
2. Вправа на знайомство. Запропонуйте учням по черзі назвати своє ім'я і продовжити речення: «Мої друзі можуть сказати про мене, що я (наприклад, комунікабельний, щедрий, нестриманий...)».
3. Оголосіть тему уроку: «Сьогодні ми будемо говорити про те, що може зіпсувати стосунки з друзями, а саме — про конфлікти».

Інформаційне повідомлення «Що таке конфлікт» (актуалізувати знання учнів із цієї теми)

1. За допомогою презентації розкажіть учням про конфлікт.

Слово вчителя: «У перекладі з латини "конфлікт" (conflictus) означає "зіткнення". Уміння конструктивно розв'язувати конфлікти є ознакою зрілої особистості. Воно допомагає розбудовувати здорові стосунки і підтримувати високий рівень благополуччя».

Запитання для обговорення:

- Наведіть приклади міжособистісних конфліктів (наприклад, посварився з другом, учитель поставив несправедливу оцінку тощо).

Підсумуйте: «Конфлікти є невід'ємною частиною нашого життя, і треба вміти розв'язувати їх».

Бесіда «Стадії розвитку конфлікту» (вторення матеріалу 6-го класу)

1. Поясніть учням стадії розвитку конфліктів за допомогою презентації або Роздавальних матеріалів для учнів.



2. Продемонструйте уривок із мультфільму «Повернення блудного папуги» — «Сварка».

Запитання для обговорення:

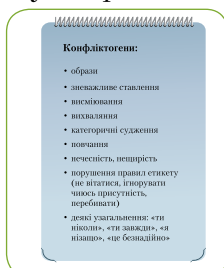
- Коли виникла перша стадія конфлікту? (Коли хлопчик сів учити уроки, а папуга ввімкнув телевізор.)
- Коли виникла друга стадія конфлікту? (Коли звук телевізора почав заважати хлопчикові.)
- Коли виникла третя стадія конфлікту? (Коли хлопчик попросив папугу зробити тихіше.)
- Коли виникла четверта стадія конфлікту? (Коли папуга почав кричати: «А мені не чути!», а хлопчик вимкнув телевізор.)
- Коли виникла п'ята стадія конфлікту? (Коли папуга розсердився і полетів геть.)



<http://autta.org.ua/ua/materials/material/Povernennya-bludnogo-parugi/>

3. «Мозковий штурм». Які бувають конфліктогени?

- Дайте визначення поняття «конфліктоген». «Конфліктогени — це слова або дії, що розпалюють конфлікт».
- Запропонуйте учням звернути увагу на інформацію про конфліктогени у Роздавальних матеріалах для учнів.
- Запишіть на дошці слово «конфліктоген» і запропонуйте учням назвати приклади конфліктогенів, які вони побачили у мультфільмі.



- Продемонструйте уривок «Примирення».

Запитання для обговорення:

- Що змінилось у конфлікті? (*Пануга не пішов на ескалацію конфлікту, а поступився.*)

Підсумуйте: «Деякі слова та дії провокують ескалацію конфлікту, заважають його конструктивному розв'язанню».

Робота у групах (розглянути стилі поведінки в конфлікті)

Слово вчителя: «Існують різні способи розв'язання конфліктів. У більшості ситуацій найкраще розв'язувати конфлікти через переговори. Однак іноді доцільно відсторонитися від конфлікту або піти на поступки чи рішуче відстоювати свою позицію».

- Об'єднайте учнів у чотири групи за допомогою карток (*Додаток 6.1*).
- Запропонуйте їм підготувати повідомлення про способи розв'язання конфліктів і навести приклад ситуації, коли доцільно використовувати відповідний спосіб за допомогою Роздавальних матеріалів для учнів:

група 1 — відсторонитися від конфлікту;

група 2 — поступитися;

група 3 — агресивно боротися;

група 4 — домовлятися.

Запитання для обговорення:

- Який зі способів розв'язання конфліктів можна назвати найефективнішим?

Підсумуйте: «Є чотири основні способи розв'язання конфліктів. Треба зважувати всі можливі наслідки й обирати той із

них спосіб вирішення, який найкраще підходить у конкретній конфліктній ситуації. По змозі варто домовлятися один з одним».

Вправа «Конструктивне розв'язання конфліктів» (нагадати учням інструкцію конструктивного розв'язання конфліктів)

Слово вчителя: «Якщо конфліктна ситуація вже виникла і ти це усвідомлюєш, конструктивно розв'язати її допоможуть поради психологів "Шість кроків до розв'язання конфліктів"».

- Запропонуйте учням по черзі зачитати інформацію «Шість кроків до розв'язання конфліктів» із Роздавальних матеріалів для учнів.



Запитання для обговорення:

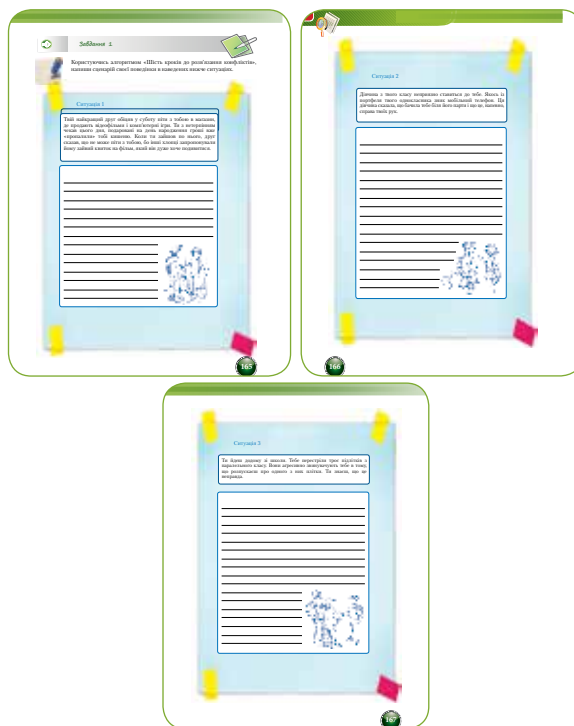
- Які поради легше використати?
- Які важче?

Підсумуйте: «Потрапивши в конфліктну ситуацію — головне заспокоїтися і намагатися конструктивно розв'язати проблему».

Робота у групах «Вирішуємо конфлікт конструктивно» (розіграти конструктивний спосіб розв'язання конфліктів)

- Об'єднайте учнів у три групи за допомогою карток із Додатку 6.1. із цифрами на звороті.

- Розподіліть між групами ситуації Завдання 1 із Роздавальних матеріалів для учнів та запропонуйте групам розв'язати їх.



- Запропонуйте групам продемонструвати свій діалог класові.

Запитання для обговорення:

- Як ви розумієте індіанську приказку: «Щоб зрозуміти людину, треба пройти 15 миль у її мокасінах?»

Підсумуйте: «Будь-яку конфліктну ситуацію можна розв'язати позитивно. Треба лише уникати конфліктогенів та шукати конструктивний спосіб розв'язання конфлікту».

Обговорення притчі «Давня мрія» (розширити уявлення учнів про стилі поведінки у конфлікті)

1. Виразно прочитайте притчу (*само- стійно або з допомогою волонтерів*).

Давня мрія

У день ювілею дружина, як завжди, спекла на сніданок булку — вона пекла її щоранку, це було сімейною традицією. За сніданком вона розрізала булку навпіл і вже збиралася, як завжди, подати чоловікові верхню її частину. Та раптом передумала: «У день нашого ювілею я хочу сама з'їсти цю рум'яну скоринку. Врешті-решт, я це заслужила: тридцять років доглядала наш дім, народила і виховала наших синів, увесь цей час зберігала чоловікові вірність, любила і поважала його».

І вона тремтячою рукою передала чоловікові нижню частину булочки. А той, узявши її, сказав: «Який неоціненний дарунок, люба. Вже тридцять років я не їв своєї улюбленої нижньої половини булочки, тому що завжди вважав, що вона по праву належить тобі».

Запитання для обговорення:

- Про який вид конфлікту в ній ідеться — конфлікт поглядів чи конфлікт інтересів? (*Конфлікт інтересів*.)
- На якій стадії впродовж 30 років перебував цей конфлікт? (*На стадії усвідомлення конфлікту*.)
- Який спосіб розв'язання конфлікту обрало подружжя? (*Поступка*.)
- Як їм ліпше було вчинити? (*Дружина могла запитати, яку половинку булочки хоче її чоловік*.)

Підсумуйте: «Треба приділяти увагу інтересам близьких вам людей, цікавитися їхніми думками і бажаннями».

Підсумкові завдання (закріпити набуті знання)

1. Зачитайте висновки.

- Конфлікти — невід'ємний складник людських стосунків. Вони виникають через те, що кожна людина є неповторною особистістю.
- У розвитку конфлікту виокремлюють п'ять стадій: виникнення конфліктної ситуації; усвідомлення конфлікту; початок відкритого протистояння; ескалація конфлікту; завершення конфлікту. Найефективніше розв'язувати конфлікти на стадії їх усвідомлення.

- Уміння конструктивно розв'язувати конфлікти є ознакою зрілої особистості.

2. Завершальна вправа «Австралійський дощ» .

- Запропонуйте учасникам стати в коло.

Слово вчителя: «Друзі, чи знаєте ви, що таке австралійський дощ? Якщо ми будемо уважними, то почуємо, який він. Я показуватиму рухи, а ви повторюватимете їх по черзі лише після того, як ваш сусід праворуч почне виконувати цей рух.

— В Австралії здійнявся вітер (терти долоні).

— Починає накрапати дощ (кляцання пальцями).

— Дощ посилюється (почергове плескання по грудях).

— Починається справжня злива (плескання по ногах).

— А ось гроза, справжня буря (тупотіння ногами).

— Але що це? Буря почала вщухати (плескання по ногах).

— Злива перетворюється на дощ (плескання долонями по грудях).

— Рідкі краплі падають на землю (кляцання пальцями).

— Вщухає вітер (терти долоні).

— Сонце (руки догори)».

